#Matine 002: A Beautiful Mind

Matematik ve Matematik Mühendisliği Topluluğu¹

¹Affiliation not available

November 11, 2020

A Beautiful Mind (Akıl Oyunları), öğrencilik yıllarında hayaller görmeye başlayan ilerleyen dönemlerde şizofreni teşhisi konulan ama hastalığının farkında olmayan Nobel Ödüllü matematikçi John Nash'in hayatını 2001 yılında beyaz perdeye taşıyor. Yönetmen Ron Howard dahi bir matematikçinin hayatını anlatırken akademik olayları duygusal birkaç sahne ve şizofreniyi seyirciye geçirebilecek bir oyunculukla aktarmış. Başrolde Russell Crowe gibi başarılı oyuncuların bulunduğu A Beautiful Mind filmi Oscar başta olmak üzere pek çok ödüle layık görülmüştür.

SPOILER Yazımız filmdeki olaylara dair bilgiler içermektedir.

Film 1947 yılında Princeton'da başlıyor. Kazandığı burs sayesinde altı kişilik bir grupla birlikte matematik bölümüne kabul edilen Nash, sınıf arkadaşlarına çok ısınmaz, sadece oda arkadaşı Charles ile anlaşabilir. Charles, John'a bir diyalogta:

“Belki de rakamlarla aran insanlarla olduğundan daha iyidir.”

der. Bunun üzerine John:

“İlkokul öğretmenim bana fazla gelişmiş bir beynimin ama fazla gelişmemiş bir kalbimin olduğunu söylerdi.”

diye cevap verir. Charles ile aralarında geçen başka bir konuşmada:

“Derslere girerek ve bu kitapları okuyarak vakit kaybedemem. Değersiz ölümlülerin kifayetsiz var-sayımlarını ezberlemem. Gerçekten yeni bir fikir bulmam gerekiyor ancak o zaman diğerlerinden farklı olabilirim.”

der. Nash dediği gibi okul hayatı boyunca yeni bir fikir bulmak için çalışır.

Çoğunlukla yalnız çalışan Nash arkadaşı Charles'in tavsiyesiyle bir akşam derslere ara verir ve bara gider. Barda sınıf arkadaşlarıyla kızları etkilemek üzerine yapılan bir tartışmada Nash, Adam Smith'in:

“Bir grubun en yüksek performansı için, üyelerinin her birinin kendi başarıları için ellerinden gelenin en iyisini yapmaları gerekir.”

teorisinin eksik olduğunu söyleyip:

“Üyelerinin her birinin kendi başarıları için ve ayrıca da grubun toplam başarısı için ellerinden gelenin en iyisini yapmaları gerekir.”

olması gerektiğini söyler ve bunu yaygın dinamiklere bağlar. Tüm bunlar “Oyun Teorisi” isimli tezine ilham kaynağı olur. Bu çalışma 150 yıllık ekonomi teorilerine karşı gelmesine rağmen Nash bu çalışmasına güvenir.

Eğitimi sonrası iki asistan arkadaşı ile birlikte MIT'ye giderler. Nash, MIT'de bulunduğu sıralarda birtakım zorlu görevler ile mücadele eder. Bu mücadelesi sırasında dergiler üzerinde şifre çözme gibi bir görevi vardır. Nash matematikçi kimliğinin yanında aynı zamanda bir şifre çözme uzmanıdır ve kendisi bir deha olduğundan kimsenin çözemediği şifreleri çözebiliyordu. Nash bu sıralarda MIT'de ders vermeye de başlar ve gelecekte eşi olacak Alicia ile tanışır. Evlenme kararı alırken bile Nash bu duruma şüpheli yaklaşır ve gelecekte evli kalacakları konusunda kesin kanıtlar ister. Alicia ise evrenin sonuzluğuna kanıtlanamamasına rağmen nasıl inanıyorsa aşka da öyle inanmasını söyler.

Nash düzenli yaptığı görevlerin birinde kendini Rus ajanlarla silahlı çatışmanın içinde bulur ve kaçarken Rus ajanları zannettiği doktorlar tarafından hastaneye kaldırılır. Psikiyatri doktoru Dr. Rosen, Alicia'ya Nash'in şizofreni hastası olduğunu ve hem arkadaşlarının hem de üzerinde çalıştığı gizli görevlerin sadece onun zihninde var olduğunu anlatır. Nash haftalarca terapi görür ve ilaç kullanmaya başlar. Psikiyatri doktoru Dr. Rosen filmde bir sahnede:

“Şizofreninin kabusu neyin doğru olduğunu bilmemektir. Düşünsenize hayatınızdaki en önemli kişilerin, yerlerin ve anıların yok olmadığını, ölmediğini ama daha kötüsü aslında hiç var olmadığını birdenbire öğrenseydiniz ne olurdu?”

der. Şizofrenide en kötü taraf gerçeklikle bağlantıyı kaybetmektir.

John Nash sonunda Princeton'da ders vermeye başlar ve çalışmalarına devam eder. Hatta Riemann Hipotezi'ni Frobenius Metodu ile çözerek kendini ispatlamaya çalışır ancak denemesi yetersiz kalır.

Filmde matematiksel değinmeler, sözler, psikolojik analizler gibi küçük detayların etkili bir yeri olmasına rağmen Nash'in çalışmalarından yeterince bahsedilmiyor oluşu ve ona Nobel Ödülü'nü kazandıracak Oyun Teorisi'ne yeterince değinilmemiş olması filmin sonunda Nobel aldığı sahneye geçildiğinde izleyicinin kafasında soru işaretleri oluşturmuş olabilir.

John Nash, 1994 yılında yaptığı çalışmalar ekonomi dünyasını derinden etkilediği için Nobel Ekonomi Ödülü'nü kazanır. Nobel Ödülü'nü aslında 21 yaşındayken yazdığı 27 sayfalık doktora tezinde Oyun Teorisi konusunda elde ettiği ilerlemeler sayesinde aldı.

1945 ve 1996 yılları arasında 23 bilimsel araştırma yayınlamış ve 1994 yılında Ekonomi dalında Nobel

Ödülü kazanmış olan Dr. Nash, en büyük keşiflerinin hepsini aslında 30 yaşından önce yaptı. Nash'in Oyun Teorisi alanına en büyük katkılarından birisi de "Nash Dengesi"dir. Temelinde Oyun Teorisi, diğer taraf veya tarafların ne yapacağını bilinmediği durumlarda *oyunu* kazanacak bir strateji geliştirmeyi hedefler. Oyun Teorisi; ekonomi, politika, ticaret ve hatta biyoloji dahil rekabet içeren tüm alanlarda kullanılmaktadır. Oyun Teorisi'nin en önemli araçlarından biri olan Nash Dengesi ise diğer tarafın stratejini değiştirmedeğini farz ettiğimiz sürece iki tarafın da diğerinden daha fazla avantaj elde edemeyeceği stabil durumlara denir. Her oyun için birden fazla Nash Dengesi bulunabilir. Nash Dengesi sayesinde Oyun Teorisi, basit ve bir tarafın kaybedip diğerinin kazandığı oyun tiplerinden öteye geçmiş ve daha karmaşık durumlar için de kullanılmaya başlanmıştır.

Nash, ödülünü alırken yaptığı duygusal konuşmayla eşi Alicia'ya teşekkür etmiş ve şu sözleri dile getirmiştir:

"Mantıklı nedenler yalnızca, ama yalnızca gerçek sevginin gizemli denkleminde bulunabilir. Bu gece burada olmamı sana borçluyum. Var olmamın nedeni sensin. Sen benim mantığımsın."

Akıl Oyunları, zihnin bazen tıkanıp kalabileceğini ve insana oyunlar oynayıp gerçekle hayali ayırabilme yetisine bile engel olabileceğini ancak bununla mücadele etmenin yolunun bulunabileceğini gösterir. Hayata devam edip hatta önemli çalışmalara imza atıp adınızı tarihe bile yazdırabileceğinizin bir kanıtıdır. Filmin yapımcısı Brian Grazer ise filmi etkileyici kılan ögenin o ince çizgide yattığını belirtiyor.

"Asıl zafer Nash'in şizofreniyi yenmesi değil; çünkü yenemiyor. Nobel kazanması da değil; aklının, ruhunun ve zekasının şizofreninin gücünün karşısında bile ayakta kalabilmesi."

MMMT olarak A Beautiful Mind filmi sizler için inceledik. Filmi izlemeyi ve yorumlarınızı sosyal medya hesaplarımızdan bizlerle paylaşmayı unutmayın!

Instagram: @mmmt_digital

LinkedIn: @mmmt-digital

Twitter: @mmmt_digital

Agora filmini incelediğimiz yazıya ulaşmak için tıkla: [#Matine 001: Agora](#)

Yazımıza atıfta bulunmak için aşağıdaki gibi APA formatını kullanabilirsiniz:

MMMT. (2020, Kasım 6). *#Matine 002: A Beautiful Mind*. -erişim tarihi- tarihinde, www.authorea.com/491275/iojyVCyThP47PIwCvqAZGw adresinden erişildi.